

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md ,e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 08/12

mun. Chișinău

22 ianuarie 2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Bolocan Lilia, ex - director general al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (*în continuare - AGEPI*), IDNP: [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 02.07.2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu nr. [REDACTED] cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Bolocan Lilia, director general al AGEPI.

La 02.07.2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării și a materialelor anexate, dna Bolocan Lilia, director general al AGEPI, ar fi angajat în funcții în cadrul entității pe care o conduce, surorile sale [REDACTED] și [REDACTED], admițând astfel o încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

La 15.07.2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. [REDACTED], în privința dnei Bolocan Lilia, director general al AGEPI, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La 16.07.2019, în adresa dnei Bolocan Lilia a fost expediată scrisoarea nr. [REDACTED] prin care a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016.

Dat fiind faptul că scrisoarea respectivă nu a ajuns la destinatar, la 03.09.2019 în adresa dnei Bolocan Lilia a fost expediată repetat scrisoarea nr. [REDACTED], care la fel nu a fost recepționată de către dumneaei.

Prin urmare la 06.11.2019, prin scrisoarea nr. [REDACTED] recepționată la 08.11.2019 conform avizului de recepție nr. DS20[REDACTED]IAS, în cele din urmă dna Bolocan Lilia a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele [REDACTED] (inclusiv din registrul [REDACTED]), registrul [REDACTED]

[REDACTED] și solicitate [REDACTED] (solicitarea nr. [REDACTED] din 18.07.2019), [REDACTED] (solicitarea nr. [REDACTED] din 18.07.2019), [REDACTED] (solicitarea nr. [REDACTED] din 05.12.2019), [REDACTED] (solicitarea nr. [REDACTED] din 23.12.2019), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin informația prezentată de [REDACTAT], prin scrisoarea nr. [REDACTAT] din 26.07.2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. [REDACTAT] la 29.07.2019, ca răspuns la solicitarea nr. [REDACTAT] din 18.07.2019, s-a stabilit că AGEPI este o autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului, iar potrivit Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, directorul general al autorității administrative centrale se regăsește în lista funcțiilor de demnitate publică specificate în anexa la legea precitată.

Prin același răspuns, s-a comunicat despre faptul că atribuțiile directorului general sunt prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea AGEPI, totodată fiind anexate următoarele acte:

- Hotărârea Guvernului nr. 868 din 24.12.2009 cu privire la numirea în funcție a dnei Bolocan Lilia;
- Hotărârea Guvernului nr. 638 din 16.09.2015 cu privire la eliberarea din funcție a dnei Bolocan Lilia;
- Hotărârea Guvernului nr. 375 din 31.05.2017 cu privire la numirea în funcție a dnei Bolocan Lilia.

Potrivit informației prezentate de [REDACTAT] în scrisoarea cu nr. [REDACTAT] din 02.08.2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. [REDACTAT] la 05.08.2019, ca răspuns la solicitarea nr. [REDACTAT] din 18.07.2019, s-a stabilit că dna Bolocan Lilia a exercitat funcția de director general al AGEPI în două perioade diferite, în care această instituție a avut diferite statute și anume:

- **I perioadă (24.12.2009 - 16.09.2015)**, în calitate de director general/administrator al „Întreprinderii de Stat Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală”, fiind numită în funcție în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 868 din 24.12.2009, în acest sens în cadrul instituției fiind emis ordinul nr. [REDACTAT] din 25.12.2009 cu privire la exercitarea funcției de director general și eliberată din funcție în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 638 din 16.09.2015.

De menționat că din 17.09.2004 până la 12.06.2015, AGEPI a avut statut de *Întreprindere de Stat*, creată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1016 din 13.09.2004.

Ulterior, din 26.09.2014, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, AGEPI a fost reorganizată prin transformare din „*Întreprinderea de Stat Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală*” în „*Instituție publică Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală*”.

Prevederile menționate au fost puse în aplicare prin Hotărârea Guvernului nr. 325 din 02.06.2015 (în vigoare din 12.06.2015).

- **II perioadă (31.05.2017 – 26.07.2019)**, în calitate de director general al „Instituției Publice Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală”, fiind numită în funcție în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 375 din 31.05.2017, în acest sens în cadrul instituției fiind emis ordinul nr. [REDACTAT] din 08.06.2017 și *eliberată din funcție în cadrul ședinței Guvernului din data de 26.07.2019, potrivit Dispoziției Guvernului RM nr. [REDACTAT] din 26.07.2019.*

AGEPI și-a păstrat statutul de instituție publică în subordinea Guvernului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală până la data de 17.08.2018, atunci când au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 140 din 27.07.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, fiind modificat statutul acesteia din *instituție publică în subordinea Guvernului în autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului.*

La răspunsul cu nr. [REDACTAT] din 02.08.2019, înregistrat în cadrul Autorității cu nr. [REDACTAT] la 05.08.2019, ca răspuns la solicitarea nr. [REDACTAT] [REDACTAT] din 18.07.2019, AGEPI a anexat copiile autentificate a mai multor acte (anexate la dosarul de control), cu referire la obiectul controlului **prezentînd următoarele:**

- Hotărârea Guvernului nr. 868 din 24.12.2009 cu privire la numirea în funcție a dnei Bolocan Lilia;
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 25.12.2009 cu privire la exercitarea funcției de director general;
- Contractul nr. [REDACTAT] din 26.03.2012, încheiat între Guvernul RM și directorul general al AGEPI;
- Actul Cancelariei de Stat a RM nr. [REDACTAT] din 22.08.2015 cu privire la coordonarea activității AGEPI de către dna Bolocan Lilia;

- Hotărârea Guvernului nr. 638 din 16.09.2015 cu privire la eliberarea din funcție a dnei Bolocan Lilia;
- Hotărârea Guvernului nr. 375 din 31.05.2017 cu privire la numirea în funcție a dnei Bolocan Lilia;
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 08.06.2017 cu privire la exercitarea funcției de director general;
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 04.08.2011 cu privire la angajarea dnei [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 02.01.2012 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 02.01.2012 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 02.05.2012 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 02.01.2013 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 02.01.2013 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 08.05.2013 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 12.05.2014 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 08.05.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 02.05.2018 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare dnei [REDACTAT];
- Fișa postului a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 05.11.2014 cu privire la angajarea dnei [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;

- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 08.05.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 05.06.2017 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Fișa de post a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 28.07.2017 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 01.08.2017 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 02.05.2018 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare dnei [REDACTAT];
- Fișa postului a dnei [REDACTAT] în funcția de [REDACTAT] în cadrul AGEPI;

În urma consultării [REDACTAT] precum și potrivit informației parvenite de la [REDACTAT] în scrisoarea nr. [REDACTAT] din 03.01.2020, ca răspuns la solicitarea nr. [REDACTAT] din 23.12.2019, s-a stabilit că dna Bolocan Lilia, este *sora* dlor [REDACTAT] și [REDACTAT], confirmându-se astfel relațiile de persoane apropiate (*persoane înrudite prin sânge sau prin adopție*) dintre cele din urmă.

Coroborând toate informațiile reflectate mai sus, inspectorul de integritate atestă că dna Bolocan Lilia, ex - director general al AGEPI, în perioada de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (01.08.2016), avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate - (surorile) [REDACTAT] și [REDACTAT], a emis/semnat în privința acestora acte administrative și încheiat acte juridice după cum urmează:

- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 02.05.2012 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 02.01.2013 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 02.01.2013 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 08.05.2013 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 12.05.2014 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 05.11.2014 cu privire la angajarea dnei [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];

- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 08.05.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 08.05.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 01.07.2015 cu privire la transferul dnei [REDACTED];
- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 01.07.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 01.07.2015 cu privire la transferul dnei [REDACTED];
- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 01.07.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];

De menționat că în perioada de referință, dna Bolocan Lilia, aflându-se în exercițiul funcției de director general al AGEPI, având în vedere că AGEPI a avut inițial statut de **Întreprindere de Stat**, ulterior **Instituție publică**, deținea calitatea de subiect al declarării, în conformitate cu prevederile art. 3, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare până la 01.08.2016) – în continuare Legea nr. 16/2008.

În cele din urmă, dat fiind faptul că emiterea/semnarea/încheierea actelor sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale a acestei legi.

Astfel, potrivit art. 2 din Legea nr. 16/2008, *conflictul de interese* reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art. 3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii; și *interes personal* reprezintă orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora; *persoane apropiate* – soțul (soția), persoanele înrudite prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, dna Bolocan Lilia, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducându-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, dna Bolocan Lilia avea obligația de a renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații.

La fel, potrivit art. 9, alin. (1) și art. 11 ale Legii nr. 16/2008, dna Bolocan Lilia urma să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabil pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sînt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin care a fost abrogată Legea 16/2008, dna Bolocan Lilia, exercitînd funcția de director general al AGEPI, a deținut calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu art. 3, alin. (1), lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Odată cu modificarea statutului AGEPI din *instituție publică în subordinea Guvernului în autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului*, dna Bolocan Lilia, deținând o funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (*director general al AGEPI*) a fost subiect al *declarației averii și intereselor personale* potrivit art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, inspectorul de integritate remarcă că în perioadă respectivă dna Bolocan Lilia, ex - director general al AGEPI, având interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate - (surorile) [REDACTED] și [REDACTED], a emis/semnat în privința acestora acte administrative și încheiat direct acte juridice după cum urmează:

- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 05.06.2017 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 28.07.2017 cu privire la transferul dnei [REDACTED];
- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 01.08.2017 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 02.05.2018 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 02.05.2018 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 22.02.2019 cu privire la transferul dnei [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 22.02.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare dnei [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 22.02.2019 cu privire la transferul dnei [REDACTED];
- Ordinul nr. [REDACTED] din 22.02.2019 cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare dnei [REDACTED];

Conform art. 11, alin. (2) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.*

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale,

conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarației are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarației ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarației, persoana aflată la întreținerea subiectului declarației, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarației (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarației (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarației este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Bolocan Lilia, exercitând funcția de director general al

AGEPI, era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Bolocan Lilia, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectului declarării, în persoana dnei Bolocan Lilia, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

În același timp, potrivit prevederilor art. 3 din Legea integrității nr. 82/2017, dna Bolocan Lilia, exercitând funcția de director general al AGEPI, deține și calitatea de agent public.

Astfel, în conformitate cu art. 14, alin. (2), lit. a)-b) din aceeași lege, dna Bolocan Lilia avea obligația „să declare în scris, în termen de 3 zile, despre conflictele de interese reale apărute în cadrul activității sale profesionale, explicând natura conflictelor de interese și cum acestea influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale precum și să evite consumarea conflictelor de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflicte de interese, până la soluționarea acestora”.

Avînd în vedere că organul ierarhic superior nemijlocit al dnei Bolocan Lilia este Guvernul RM, aceasta urma să întreprindă măsurile corespunzătoare în conformitate cu prevederile art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b) și art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

[REDACTAT], în răspunsul cu nr. [REDACTAT], înregistrat în cadrul Autorității la 19 decembrie 2019, urmare a solicitării nr. [REDACTAT] din 05.12.2019, a informat că nu a identificat careva declarații cu privire la conflictul de interese a dnei Bolocan Lilia, ex-director general al AGEPI.

Mai mult ca atît, conform informației din sistemul [REDACTAT], precum și a informației conținute în Registrul [REDACTAT], nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către dna Bolocan Lilia, prin care ar fi solicitat soluționarea cărorva conflicte de interese reale în care s-a aflat.

Prin urmare se atestă că dna Bolocan Lilia nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictele de interese reale în care se afla.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin

intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. [REDACTED] din 06.11.2019, recepționată la 08.11.2019, dna Bolcan Lilia a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 20.12.2019, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. [REDACTED] a fost înregistrat punctul de vedere a dnei Bolocan Lilia în care a indicat că: „**Fiind numită de către Guvern în funcția de director general al AGEPI (cu statut de instituție publică în subordinea Guvernului) din data de 01.06.2017, a constatat că sora [REDACTED], fiind angajată la AGEPI din 08.08.2011 în calitate de [REDACTED], la acel moment ocupa funcția de [REDACTED], iar sora [REDACTED], angajată din data de 05.11.2014 în calitate de [REDACTED] ocupa la acel moment funcția de [REDACTED].**

Menționează că statutul funcțiilor deținute de doamnele [REDACTED] și [REDACTED] erau unul de execuție, iar nivelul de subordonare față de dumneaei în calitate de director general nu era unul direct și nemijlocit, respectiv acest nivel era conform principiului consecutivității: către șeful secției, șeful adjunct de direcție, șeful de direcție, directorul general adjunct căruia i se subordona subdiviziunea (direcția) din care făceau parte și într-un final directorul general.

Astfel, sarcinile și responsabilitățile erau trasate de către conducătorul direct (șeful secției). Careva propuneri de stimulare, la fel veneau de la conducătorii subdiviziunilor în cadrul cărora activau. Prin urmare, aflarea în funcție a doamnelor [REDACTED] și [REDACTED] nicidecum nu a fost una favorizată și nici nu a influențat îndeplinirea imparțială și obiectivă a atribuțiilor pe perioada funcției deținute de către dânsa.

Comunică că la fel, în aceasta perioadă au fost promovate în funcții decizionale (șef direcție, șef adjunct direcție, șef secție) mai multe persoane, fără ca doamnele [REDACTED] și [REDACTED] să fie favorizate într-un fel sau altul.

Astfel, până la data de 29.07.2019 dumneaei a exercitat funcția de director general al AGEPI în conformitate cu legislația în vigoare, cu imparțialitate și obiectivitate, asigurând transparență în raport cu activitatea pe care a desfășurat-o, inclusiv a prezentat declarațiile de avere și interese personale, conform rigorilor prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Un aspect important, însă, **care prin necunoaștere l-a omis au fost prevederile Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale pe aspectele ce țin de declararea conflictelor de interese, altele decât interesele personale.**

În același timp, în cadrul instruirii petrecute de către colaboratorii ANI la AGEPI la acest subiect răspunsul a fost că este important ca rudele să nu fie în raport direct de subordonare”.

Analizând minuțios cele relatate de dna Bolocan Lilia în punctul său de vedere, inspectorul de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dnei Bolocan Lilia, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Asfel, necunoașterea legii invocată de dna Bolocan Lilia, precum că „...Un aspect important, însă, **care prin necunoaștere l-a omis au fost prevederile Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale pe aspectele ce țin de declararea conflictelor de interese, altele decât interesele personale...**”, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărate și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Conform art. 38 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului *nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct* ori prin intermediul unei persoane terțe *un act juridic*, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii *cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese*.

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză*.

Conform art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului*.

În conformitate cu prevederile art. 23, alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, „*În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese*”.

Potrivit art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Bolocan Lilia, exercitând funcția de director general al AGEPI, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate - (surorile) [REDACTED] și [REDACTED] după cum urmează:

- Acordul suplimentar nr. [REDACTED] din 02.05.2012 la contractul individual de muncă nr. [REDACTED] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTED];

- Ordinul nr. [REDACTAT] din 02.01.2013 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 02.01.2013 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. [REDACTAT] din 08.05.2013 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 12.05.2014 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 05.11.2014 cu privire la angajarea dnei [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 08.05.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 08.05.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 01.07.2015 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 05.06.2017 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 28.07.2017 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 01.08.2017 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 02.05.2018 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 08.08.2011, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 02.05.2018 la contractul individual de muncă nr. [REDACTAT] din 05.11.2014, încheiat între directorul general al AGEPI, dna Bolocan Lilia și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la atribuirea trepte, clasei și coeficientului de salarizare dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la transferul dnei [REDACTAT];
- Ordinul nr. [REDACTAT] din 22.02.2019 cu privire la atribuirea trepte, clasei și coeficientului de salarizare dnei [REDACTAT];

fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, , inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Bolocan Lilia, ex - director general al AGEPI, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate - (surorile) [REDACTED] și [REDACTED], fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se decade dna Bolocan Lilia din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

3. Se înscrie dna Bolocan Lilia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se aduce la cunoștința dnei Bolocan Lilia actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA